

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การศึกษาและวิจัยนี้มุ่งเน้นในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบที่มุ่งต่อการนำไปใช้ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดวิธีวิทยาการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design) และเมื่อได้คำตอบจากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้นั้นจะนำคำตอบที่ได้ทั้งหมดไปรับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเอาคำวิพากษ์และข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้คำตอบของการวิจัยที่สมบูรณ์ วิธีวิทยาการวิจัยตามที่กล่าวมานั้นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

เป็นการวิจัยเอกสารที่เป็นเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิโดยข้อมูลที่รวบรวมนี้ได้จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวกับกฎหมายและหลักวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการวิจัยนี้ได้กำหนดประเภทเอกสารและประเด็นที่ต้องการใช้ในการวิเคราะห์ คือ กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของท้องถิ่นในต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังมีเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องที่เป็นหลักการ ทฤษฎี รายงานวิจัย ตำรา บทความของประเทศไทยและต่างประเทศ ข้อมูลเอกสารที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สำหรับจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย จึงได้กำหนดหัวข้อของข้อมูลเอกสารที่เก็บรวบรวมประกอบด้วย

1.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และปรัชญา

เป็นการวิจัยข้อมูลเอกสารเป็นหลักคือ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ปรัชญา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา การปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจ การบริการสาธารณะ รูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของท้องถิ่นในต่างประเทศ และข้อมูลจากรายงานวิจัย ตำรา วิทยานิพนธ์และบทความ โดยมีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและปรัชญา ดังนี้

- (1) หลักการกระจายอำนาจ
- (2) หลักการปกครองท้องถิ่น
- (3) หลักการพัฒนาชุมชน
- (4) แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- (5) หลักการและพื้นฐานการอุดมศึกษา
- (6) ทฤษฎีการบริการสาธารณะ
- (7) ทฤษฎีการย้ายถิ่น
- (8) ทฤษฎีองค์การ
- (9) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (10) ปรัชญาการศึกษา

1.2 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- (2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- (3) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- (4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- (5) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- (6) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562
- (7) พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546
- (8) พระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา(ที่เกี่ยวข้อง)
- (9) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- (10) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
- (11) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

(12) พระราชบัญญัติเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

(13) พระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

1.3 กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1) ญี่ปุ่น

มีกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองท้องถิ่น: Local Incorporated Administrative Agency Act 2003 (พ.ศ. 2546) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาในระบบโรงเรียน: The School Education Act 1947 (พ.ศ. 2490) กฎหมายว่าด้วยการจัดองค์กรและหน้าที่ของการบริหารการศึกษาท้องถิ่น: The Concerning Organization and Functions of Local Educational Administration Act 1931 (พ.ศ. 2474) และกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดตั้งมหาวิทยาลัย : The University Standards (1956, Education ministry Ordinance No.28)

2) สาธารณรัฐเกาหลี

มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาปกครองท้องถิ่น: Local Autonomy Act of 2017 (พ.ศ. 2560) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาอุดมศึกษา : Higher Education Act of 2017 (พ.ศ. 2560) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาท้องถิ่น : Local Education Autonomy Act of 2017 (พ.ศ. 2560) และกฎหมายว่าด้วยการพัฒนามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของ ท้องถิ่นและทรัพยากรมนุษย์ส่วนภูมิภาค : The Development of Local Universities and Colleges and regional Human Resources Act 2014 (พ.ศ. 2557)

3) สาธารณรัฐฝรั่งเศส

มีประมวลกฎหมายการศึกษา : Code l'éducation 1989 (พ.ศ. 2532) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Savary) : Loi sur l'en seignement supérieur 1984 (พ.ศ. 2527) และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การมหาชนอิสระ : Loi portant règles de creation des categories d'établissement public 2013 (พ.ศ. 2556)

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่มีแบบพิธี เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยเตรียมประเด็นสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า แล้วผู้วิจัยนำประเด็นดังกล่าวสัมภาษณ์ประชากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อต่อยอดและพัฒนาองค์ความรู้ของประชาชนในเขตปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย

ประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา
2. กลุ่มผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย
4. กลุ่มองค์กรพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็นสัมภาษณ์

ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้วิเคราะห์การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพปัญหา ผลกระทบ รูปแบบและวิธีการในการที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีประเด็นคำถามดังนี้

1. การศึกษาระดับอุดมศึกษามีความจำเป็นและสำคัญอย่างไร
2. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาพรวมของประเทศมีสภาพปัญหาอย่างไร
3. การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ตอบโจทย์การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือไม่
4. ปัญหาการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของคนในชุมชนท้องถิ่นมีปัจจัยมาจากอะไรบ้าง
5. ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของคนในชุมชนท้องถิ่นมีผลกระทบอย่างไร
6. รูปแบบการจัดการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นควรมีลักษณะอย่างไร
7. หากจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีความเห็นอย่างไร
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับใดที่น่าจะมีศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
9. สิ่งที่ควรกำหนดให้เป็นลักษณะเฉพาะของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. โครงสร้างองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นอย่างไร

- (1) รูปแบบองค์กร
- (2) หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งองค์กร
- (3) การกำกับดูแลองค์กร
- (4) ผู้บริหารองค์กร
- (5) การจัดการศึกษา
- (6) นักศึกษา
- (7) ค่าธรรมเนียมการศึกษา
- (8) งบประมาณการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ ออกแบบร่วม (Participatory Design, Co - Design)

การใช้วิธีการมีส่วนร่วมออกแบบมาเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อที่จะตอบปัญหาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงสร้างองค์กร การกำกับดูแล และลักษณะเฉพาะของสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหากจะมีการจัดทำกฎหมายต้นแบบเพื่อรองรับการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายต้นแบบควรจะกำหนดโครงสร้างองค์กรที่จะจัดตั้งไว้ได้อย่างไร โดยเป้าหมายของการร่วมออกแบบ คือ ต้องเลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เหมาะสม เพราะจะทำให้ได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องครบทุกด้านและมีมติโดยมีองค์ประกอบหลัก คือ

1. ประเด็น
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้แทน
3. กระบวนการวิธีการ
4. วิธีคิดวิเคราะห์

ขั้นตอนในการทำงานมีดังนี้

1. เตรียมคณะทำงาน จัดส่งเอกสารล่วงหน้า และกำหนดกรอบในการแสวงหาคำตอบให้ชัดเจน
2. เตรียมเอกสารให้เพียงพอและจัดสถานที่ในการประชุมประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องบันทึก ภาพและเสียงให้ครบถ้วน
3. ช่วงเช้า มีการแบ่งกลุ่มตามประเภทของผู้เกี่ยวข้องให้ถกเถียงประเด็นปัญหาแล้วทำการสรุปเพื่อนำเสนอ ในช่วงบ่ายจะมีการแบ่งกลุ่มรูปแบบที่หลากหลายโดยผสมผสานกลุ่มประชากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้คละเคล้ากันและให้แต่ละกลุ่มทำการถกเถียงในประเด็นปัญหาเพื่อนำไปสู่การสรุปปัญหาร่วมกันอีกครั้ง
4. ผู้วิจัยเสนอแบบกฎหมายที่คาดหวังว่าจะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กลุ่มคณะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำการวิพากษ์วิจารณ์และเสนอความคิดเห็นด้วย

ผู้วิจัยได้นำวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design) มาใช้โดยมีกระบวนการดำเนินการในการวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

1) ประชากรร่วมออกแบบ

ประชากรร่วมออกแบบ คือ กลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) จำนวน 16 คน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ กับ กลุ่มผสม

กลุ่มเฉพาะ คือกลุ่มที่มีส่วนได้เสียเฉพาะตามประเภทอาชีพ โดยแยกออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน คือ

1. กลุ่มผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา
2. กลุ่มผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย
4. กลุ่มองค์กรพัฒนาท้องถิ่น

โดยประชากรทั้ง 4 กลุ่มนี้ จัดเป็นกลุ่มประชากรเฉพาะซึ่งเป็นชุดแรกของการจัดทำ Participatory design

การจัดให้มีประชากรในกลุ่มเฉพาะที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ และการปฏิบัติงานในระดับเดียวกันได้มีการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อ ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

กลุ่มผสม คือ ประชากรที่มาจากกลุ่มเฉพาะซึ่งแยกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อผสมรวมเป็น 4 คน ต่อ 1 กลุ่ม ดังนั้นแต่ละกลุ่มผสมจึงประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ภาคการอุดมศึกษา เจ้าหน้าที่ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการและนักกฎหมาย และผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชน

2) ขั้นตอนการดำเนินการ มีดังนี้

ขั้นเตรียมการ

(1) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกันแต่อยู่ในห้องเดียวกัน จึงจำเป็นต้องใช้ห้องขนาดใหญ่

(2) จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่ และเครื่องเขียนสำหรับเขียนคำตอบจากมติของแต่ละกลุ่มพร้อมแท่นที่ตั้งเพื่อใช้ในการจดประเด็นคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อการนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มรวม

(3) จัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงเช้าเป็นการจัดทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 3 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

- กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

- ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design ประเด็นในการอภิปรายของประชากร Co-Design เพื่อเป็นแนวทางการ อภิปราย แต่ไม่จำกัดว่าในการอภิปรายจะต้องยึดตามประเด็นเหล่านั้น ประชากรกลุ่มเฉพาะสามารถที่จะนำประเด็นอื่น ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมมาอภิปรายได้

คำตอบที่ได้มาจากการอภิปรายในกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเมื่อมีการนำเสนอต่อที่ประชุมแล้วถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นการดำเนินการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะซึ่งจะเป็นข้อมูลที่การวิจัยได้นำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป

ช่วงบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มผสม การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 3 ชั่วโมง มีการ ดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้นี้จะนำข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 และระเบียบวิธีวิจัยทั้ง 3 วิธีที่กล่าวมาแล้วเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ทางนิติศาสตร์ตามแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์กรอบของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์เอกสารด้านกฎหมายทั้งหมดที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งท้องถิ่นแต่ละฉบับ รวมถึงบทบัญญัติตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยกลุ่มกฎหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ทบทวนเพื่อหากรอบขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ให้แก่กลุ่มกฎหมายที่ได้กล่าวมาในข้อ 1

2) การวิเคราะห์กรอบของความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์เอกสารด้านกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ความพร้อมในการจัดการอุดมศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง โดยกลุ่มกฎหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ทบทวนเพื่อหากรอบขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ให้แก่กลุ่มกฎหมายที่ได้กล่าวมาในข้อ 1

3) การวิเคราะห์กรอบของรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์เอกสารด้านกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยทั้งหมดที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่แตกต่างกัน เพื่อนำผลที่ได้มาทำการประมวลเพื่อนำมาประมวลเพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมของสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

4) การวิเคราะห์กรอบของโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและวิเคราะห์เอกสารด้านกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ในประเทศแต่ละฉบับ เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมไปถึงข้อกำหนดที่จะกำหนดให้เป็นข้อยกเว้นเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบ โจทย์การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอย่างแท้จริง

5. การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิจัยนี้มีแนวคิดว่าการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นซึ่งเป็นฐานรากของประเทศโดยใช้กลไกการอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายต้นแบบที่กำหนดถึงรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประชากรประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น จะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้สามารถอยู่กับท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน จึงนำมาสู่การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงวิธีวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมและวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เพื่อหาคำตอบแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการศึกษาวิจัยจึงได้กำหนดให้มีการจัดทำเป็น Model กฎหมายดังกล่าวขึ้น โดยมีโครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วย

- 1) หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา
- 2) ข้อกำหนดที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบันอุดมศึกษา
- 3) ขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา
- 4) การกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา
- 5) รูปแบบและวิธีการจัดการศึกษา

6) โครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษา

เมื่อได้จัดทำร่างกฎหมายโดยมีโครงสร้างอันเป็นสาระสำคัญดังกล่าวแล้วก็จะนำไปสู่การจัดทำเป็นประเด็นสำหรับการมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และหลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้อมาปรับปรุงร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง (Hearing) ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้าย

6. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์และได้จัดทำร่างกฎหมายต้นแบบ (Model Law) แล้ว ผู้วิจัยจึงจะนำคำตอบที่ได้จากการศึกษาและวิจัยนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วยการวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อกฎหมายต้นแบบ (Model Law) โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นประมาณ 45 คนขึ้นไป ประกอบด้วยบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 4 กลุ่มประชากร ดังนี้

1. กลุ่มผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา
2. กลุ่มผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. กลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย
4. กลุ่มองค์กรพัฒนาท้องถิ่น

เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะต้นแบบ (Model Law) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำเอาข้อคิดเห็นที่ได้มานั้นไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับรองรับการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมต่อไป